

E program jegyében Szegeden, a Hajnóczy Utcai Óvodában néptáncfoglalkozást vezetnek hetente egy alkalommal. Havonta egyszer a Borica Néptáncegyüttes mutatja be a dél-alföldi népviseletet, zenekaruk tagja szögedi mesét mesél a gyermekeknek. Ezekre a rendezvényekre, foglalkozásokra a szülők bármikor bejöhetnek. A népi játékokat népviseletben vezetem, mikor megjelenek az udvaron vagy a teremben, rögtön odaszaladnak, én pedig hangosan, szépen artikulálva gyűjtöm össze a négy csoportból a háromtól hétévesig a gyerekeket, mindenkit nevéen szólítva: „Gyere Kata táncba, nem megyek, mert nem tudok, ugye Kata, hogy tudol, mégis mindig hazudol!”

A néphagyomány ápolása igen fontos tartozéka az érzelmi nevelésnek, mert hagyományaink melegséget árasztanak, testközeliek, sokoldalú hasznosításukkal kreativitásra ösztönözzük a gyermekeket. Megtanulnak beszélgetni, figyelni egymásra, közösségben élni, s erre rohanó világunkban nagy szükség van. „Egy fa életerejét az határozza meg, hogy milyen mélyre nyúlnak a gyökerei” (dr. Farkas Istvánné)

A Köznevelési Törvény a nevelést emeli ki hangsúlyozottan a gyerekekkel való foglalkozás fontos területként, ezért lényeges az egymásra épülés. Mélyebbek lesznek a gyökerek, jobban beépül a mindennapi életbe a megszerzett tudás.

„Gondolj a múltra, ha számadást végzel.

A jelenre, ha örömöd van,

A jövőre mindenben, amit cselekszel!”

(Jaubert)

IRODALOM

1. Dr. Bucherna Nándorné, Faust Dezsőné, Zadravec Teréz: Néphagyományörzés az óvodában, 1998. HOGYFEDITIO H-1145 Budapest, Róna u. 159.
2. Dr. Kriza Ildikó: Népszokások mai szemmel, Óvodai Nevelés, 1996. szeptember 7.
3. Dr. Deliné dr. Fráter Katalin: Lépésről lépésre óvodai program. Budapest, 1997. december 10. Óvodai nevelés.
4. Demjén Tibor: Dohányzás-megelőzési program óvodában, Nemzeti Egészségvédelmi Intézet, 1994. Bp.
5. Dr. Deliné dr. Fráter Katalin: Lépésről lépésre óvodaprogram, Soros Alapítvány és a Hajdúböszörményi Óvóképző Főiskola, 1996.

KECSKÉS ISTVÁN

ny. igazgató

Debrecen

A roma tanulók szocializációs problémái

A romák műveltségi szintjének a vizsgálata azt mutatja, hogy a kulturáltságuk az elmúlt ötven évhez viszonyítva jelentős mértékben fejlődött, de a ma és a jövő igényét figyelembe véve nem lehetünk fejlődésükkel teljesen elégedettek.

Még kevés azoknak a száma, akik tudatosan akarnak továbbmenni a kulturális fejlődés útján, ugyanis a megcsontosodott akaratot, a beidegződött gondolatot, a hagyományos életmódot, a mozgást, az érzést és a cselekvést kell megváltoztatni bennük az új életformát követelő élettörvények szerint.

A történelem fejlődése bebizonyította, hogy a társadalmi formák változásokat hoztak az életükben, s annak adományait élvezték a romák, amelyből a legtöbbet az utóbbi évtizedekben kaptak, de ez nem elég. Ez csak a megélhetésnek egyik módja. Ehhez nélkülözhetetlenül kapcsolódnia kell a kulturális fejlődésnek is az életükben.

Bár a fiatalabb korosztály már látja, érzi, hogy ma minden másképpen van, mint a szülei idejében volt. Látják, mert láttatják, érzékeltetik velük, hogy társadalmunk megteremtette ehhez a feltételeket, a lehetőségeket.

Ennek következtében napról napra növekszik az igényük, és érzik, hogy a igény magasabb tudást kíván, ezért tanulni, művelődni kell. Előbbre kell lépni. A gyerekeket úgy kell iskolába járatni, hogy minimum az általános iskola nyolcadik osztályát el kell végezniük. A tehetségesek, a tanulni vágyók a középiskolát, sőt az egyetemet is végezzék el, mert a mi világunkban, társadalmunkban a tudás igen fontos. A művelt szakembereket már a munka különböző területei is igénylik, és ezek ellátását e rétegből is biztosítani kell.

Vajon ki adhat ehhez nagyobb lendületet? Ki vihet életükbe új stílust, kulturális igényt, új életformát, szocializációs lehetőségeket? És ki teremthetne kedvet a tanuláshoz, a művelődéshez, a munkához, mint a pedagógus? Rájuk nagyobb feladat vár ma, mint bármikor volt.

Persze, nagyon hosszú utat kellett megtenni, amíg a mai helyzethez eljutottak a tantestületek. Mint a társadalom más területein, a pedagógusoknál is ki kellett fejlődnie egy olyan szemléletnek, amely e réteg nevelését ugyanolyan fontosnak tartja, mint a társadalom bármely rétegét.

Az iskolák vezetése, a pedagógus kollektívák kivezették a roma gyerekeket a telepekről, és bevitték őket az iskolába.

A fejlődés aktív elindításához kitaró pedagógiai nevelő munkára volt szükség, amelyhez felhasználták a fiatalabb korosztályt e rétegből, akik megértették az iskolába járás fontosságát, és a pedagógusokkal együttműködve igyekeztek megoldani, hogy gyermekeik rendszeresen járjanak iskolába, ugyanis az iskolai közösségnek a hatása a fejlődésükben nagy szerepet játszott: ott tanulták meg a kölcsönös tiszteletet, az emberszeretetet.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében néhány iskolában egy tanulmányomhoz felmérést végeztem a roma tanulók körében, ugyanis kíváncsi voltam arra is, miért szeretnek iskolába járni.

Nagyon őszintén, érzelmileg gazdagon nyilatkoztak. Néhányat példaként megemlítenék.

Azért szeretek iskolába járni, mert:

- Tanáraink sokat tesznek értem, tisztelettel beszélnek velem, és mindenben segítenek.
- Csupa vidámság itt az élet, jobban érzem magam, mint otthon. Csak az a baj, hogy sokat kell tanulni.
- Mindent megtanulok, amire az életben szükségem lesz, és nagyon sok barátom van, akik segítenek, ha valami problémám van.
- Az iskolában kedvesek a tanárok, megtanítottak írni, olvasni, számolni. Sok barátot szereztem a magyar tanulók között. Mindenki kedves hozzám, és én is az vagyok.
- Tovább akarok tanulni. Sokat járok a könyvtárba, sokat olvasok, hogy ne maradjak le a többtől.
- Sokat játszunk, tanulunk. Szeretnek az osztálytársak, és én is nagyon szeretem őket. Testnevelés a kedvenc tantárgyam.
- Többet akarok tudni, sokkal többet, mint a szüleim. Itt megtanítanak bennünket olyan dolgokra, amely az életünkben nagy szerepet játszik majd. Így az emberek iránti szeretetet, az értelmességet, a bátorságot.
- Az iskolában sok újat lehet tanulni, amire otthon nem kerülne sor. Osztályfőnököm és az osztálytársaim nem különböztetnek meg a többi gyerektől.

Sorolhatnám még a nyilatkozataikat, véleményeiket. Az elmondottakból tehát kiderül, hogy a pedagógusok szerepe, felelőssége e tekintetben szinte felmérhetetlen. A folyamat elkezdődött, és ez további erőfeszítésekre kötelezi elsősorban a pedagógusokat, de rajtuk kívül mindazokat, akik e kérdésben tehetnek valamit ezekért a gyerekekért, mert tenni kell, ez mindnyájunk közös ügye.

A romák helyzetének további javítása tehát komplex feladat, összefügg az élet minden területével. Amit eddig tettünk, nagyon szép és eredményes, de még nem elég. A polgármesteri hivataloknak biztosítaniuk kell, hogy a tantestületek a kerettanterven belül foglalkozzanak a roma gyerekek életvitelével, s ehhez adjanak is meg minden anyagi és pedagógiai támogatást.

SZERZŐINK, MUNKATÁRSAINK FIGYELMÉBE!

Tisztelettel kérjük szerzőinket, hogy kéziratukat a szerkesztőség címére küldjék: 6725 Szeged, Hattyas sor 10. A borítékra feltétlenül írják rá, hogy *kézirat*. Csak „gépelt”, 8–10 lapnál nem nagyobb terjedelmű kéziratokat fogadunk el. A kéziratot jól áttekinthető kettes sortávolsággal, normál géppapíron, a „gépelési hibák” gondos javításával, a felhasznált szakirodalom pontos feltüntetésével (szerző, cím, hely, kiadó, lapszám) kérjük. A közérthetőség megkívánja azt is, hogy az elkerülhetetlen idegen szakkifejezések magyar megfelelőzéséről, értelmezéséről se feledkezzünk meg. Kérésünk az is, hogy csak nagyon indokolt esetben éljünk a szövegbe iktatott rajzos, ábrás, illusztrációs megoldásokkal.

Nagyon fontos, hogy külön lapra fölírják *beosztásukat, munkahelyük, iskolájuk pontos nevét, helyét, valamint irányítószámot lakcímüket*.

Felhívjuk továbbá szerzőink figyelmét, hogy másodközlésre nem vállalkozunk, hozánk küldött írásaikat más folyóiratban nem publikálhatják. Szerkesztőségünkönél is érvényes az az általános gyakorlat, hogy kéziratot nem őrzünk meg és nem is küldünk vissza.

A SZERKESZTŐSÉG

TISZTELETTELJES KÉRÉS ELŐFIZETŐINKHEZ!

Bízunk abban, hogy továbbra is töretlen támogatói, előfizetői maradnak lapunknak. Ennek reményében kérjük minden kedves Előfizetőnket, régieket és újakat, hogy a 2003. évi előfizetési díjat, amely változatlanul 1000 forint, az alábbi számlára befizetni sziveskedjenek: OTP Csongrád Megyei Igazgatóság, Szeged, Módszertani Közlemények, 11735005-20003933.

Köszönjük megértésüket és támogatásukat.

A MÓDSZERTANI KÖZLEMÉNYEK KIADÓHIVATALA